

ДРУЖН@ 7я

Газета дитячо-юнацької організації “Козацька республіка”
та педагогічного колективу
Прилуцької загальноосвітньої школи I-III ступенів № 7

Учітьсь,
читайте,
І чужого
научайтесь,
Й свого
не цурайтесь.

Т.Шевченко

У номері:

До Дня української мови	1-2
З історії школи	2
Будні «Козацької республіки»	3
Поетичний рядок	4
Це цікаво	5
Психологічний простір	6
Спорт, спорт, спорт	6
Привіт, вундеркінде	6

№ 3

Листопад 2013

9 листопада
ДЕНЬ
УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ
та ясності

Ну що б, здавалося,
слова...
Слова та голос —
більш нічого.
А серце б'ється —
ожива,
Як їх почує!..
Т.Г. Шевченко

Мова – це диво, яке ми чуємо від миті свого народження, це почуття, які допомагають нам виразити любов і турботу про рідних та друзів, це радість, якою ми ділимося з коханою людиною, це душа, що випромінює життєву силу, це невичерпне джерело, звідки ми черпаємо наснагу, знання й прагнення осягнути всесвіт. Вона є тим цінним надбанням нашого буття, тією скарбницею важливих знань, що визначає нашу ментальність. У ній сконцентровано всі бажання, надії та сподівання мільйонів людей, що являють собою єдиний народ. Саме вона – наша мова – утілює в собі український характер, нашу пам'ять, історію та душевну міць, наші звичаї й традиції, розум і багатющий досвід поколінь, ніжну красу й силу душі людської.

9 листопада в Україні на державному рівні відзначається День української писемності та мови. Це свято спрямоване на підтримку рідної мови, привернення уваги світового українства до проблем української мови, її популяризації та водночас демонстрацію її краси й багатства, літературної довершеності.

Цього дня стартує Міжнародний конкурс знавців української мови імені Петра Яцика, який має на меті утвердження державного статусу української мови, піднесення її престижу серед молоді, виховання поваги до культури й традицій українського народу. Серед переможців II етапу – й учні нашої школи: Рудоміна Ольга (11-А клас) – 2 місце та Скороход Анастасія (3 клас) - 3 місце.

3 листопада пройшов II тур Всеукраїнської предметної олімпіади з української мови й літератури. Учні ЗОШ I-III ст. №7 змагалися за право бути кращими у володінні рідною мовою, продемонстрували свій творчий потенціал: учениця 8-А класу Гіль Катерина посіла 3 місце, а Рудоміна Ольга (11-А клас) виборола 2 місце.

16 листопада пройшов II етап IV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Т.Шевченка, який проводиться з метою вшанування творчої спадщини великого Кобзаря, виявлення творчо обдарованої учнівської молоді.

Любіть, поважайте та вдосконалюйте нашу мову, адже мова, як і Україна, - у нашому серці, і починається вона з кожного з нас. Не-

хай материнське слово буде для всіх оберегом та духовним джерелом життя.

Найбільше і найдорожче добро
в кожного народу –
це його слова, ота жива схованка
людського духу,
його багата скарбниця, в яку народ
складає і своє давнє життя,
і свої сподіванки, розум, досвід, почування.
П. Зірилий

З історії школи

1920-1922 роки

Бельська середня жіноча школа створена в 1918 році на базі жіночої Бельської гімназії яка розташовувалася в будинку Гімназії Т.І.Федоренко по вул. Садовій. Викладання предметів здійснювалося російською мовою. Приміщення школи мало 4 класні кімнати, які опалювалися голландськими печами. У 7 класах навчалося 282 учні.

Наказом Прилуцького повітового відділу народної освіти від 23.12.1919 року всі приватні училища та гімназії м. Прилук були

націоналізовані з 01.01.1920 р. На базі чоловічої, жіночих гімназій, початкових та вищих училищ створено 18 трудових шкіл. Бельську середню жіночу школу реорганізовано в сьому трудову школу з українською мовою викладання.

За 80 партами учні сиділи по 3 чоловіки.

У школі працювало 12 вчителів, серед них М.Г.Щербина, П.Сенько, Г.Я.Дуброва, Терлецький, В.О.Колодуб.

У 1921 р. школа була розташована у двох будинках. У 7 групах навчалися 222 учні, працювало 18 учителів.

**Володимир Зуб,
директор школи**

Найдорожчий скарб

Ой, яка чудова — українська мова!
Не загинула вона у течії віків.
Мова солов'їна, мова колискова
Рідного народу і моїх батьків.

Рідна мова українська! Її любили, розвивали, плакали, шліфували у своїх безсмертних творах талановиті митці, мудрі володарі в царстві слова Іван Котляревський, Григорій Квітка-Основ'яненко, Євген Гребінка, Олесь Гончар та багато-багато інших.

На високості людського духу підносить мову рідної України геній Тараса Шевченка. Його мова є зразком найпильнішої уваги творця до народного слова. Саме тому великий Кобзар став основоположником нової української літературної мови. Вона була для поета найціннішим дарунком людині, талісманом її долі, таланту, безсмертя.

Ми пишаємося рідною мовою, переданою нам у спадок від предків. Твердо переконані: треба вивчати, розвивати, берегти свою мову, бо без неї народ перестає бути самостійним, незалежним, багатим.

Тож нехай, як найдорожча спадщина, як заповіт поколінь передається нащадкам любов до свого народу, до рідної мови.

**Євген Кузьменко,
Владислав Новицький, учні 9 класу**

Струни її душі

Вона і слово - невіддільні. Прилучанка Ніна Степанівна Полив'яна має неабиякий творчий доробок — поетичні збірки “Рідного обрію сині розливи”, “Осінній зорепад”, “Мамин хрестик”. Літературно-мистецька премія “Квіт папороті” ім. Л.Забашти — заслужена винагорода за дитячі книги “Дмуть у дудку вітерці”, “Хтончики Антончика”, “Іжачок-мандрівничок”. Ніні Степанівні добре зрозуміла душа дошкільняти, молодшого школяра.

У 2013 р. вийшла з друку книга поетеси “Кумедна плутаниночка”, яка була ілюстрована гуртківцями ЦТДЮ. 12 листопада учні 3-А класу завітали до міської дитячої бібліотеки, де Ніна Полив'яна презентувала свою книгу. З вуст поетеси крок за кроком в дитячій уяві оживали чупакабри, слоненятка, великий рудий кіт.

Третьюокласники із задоволенням декламували вірші поетеси, а наприкінці зустрічі щиро зичили їй творчої наснаги.

**Валентина Драгун,
класний керівник 3 класу**

Будні “Козацької республіки”

Ми — українці

Україно, щастя мого край!
Україно, ти краплинка неба!
Україно, вірю в тебе! Знай:
Все моє життя — любов до тебе.

Саме такими словами розпочалося свято “Для мене в світі ти одна, моя прекрасна Україно” для учнів 2-х класів, проведене педагогом-організатором Коломійченко Л.М. Святоково прибраний клас, вишиті рушники, державні символи, обереги — усе це було на заході. Діти,

вбрані в національний одяг, брали активну участь у заході: декламували вірші про Україну, рідну мову, готували прислів'я про рідний край, розучували пісні. Кожен, хто був на святі, отримав задоволення від почутого й побаченого, а також отримав низку нових знань про історію нашої країни, її безмежну красу й величність. Такі заходи згуртовують дітей, виховують у них почуття національної гідності.

Леніана Петриченко,
класний керівник 2-Б класу

Подорож у Книжковий океан

На початку навчального року в 2-А класі стартував проект «Книги – кораблі думок, що мандрують хвилями часу». Увесь учнівський колектив розділився на творчі групи. Дівчатка та хлопчики, отримавши завдання, активно взялися до пошукової роботи. У результаті – діти зібрили багато цікавої інформації про історію виникнення книги, про перші друкарні та бібліотеки.

А деякі учні проявили неабиякий талант до написання власних творів. Так з'явилося багато цікавих оповідань та казок про книжку. Найкращою виявилася казка Степаненко Анастасії «Як комп'ютер із книгою

посперечалися».

Також кожен із учнів проілюстрував свій улюблений твір. Підсумки проектної роботи були підведені на цікавому уроці в шкільній бібліотеці.

Ірина Сілова,
класний керівник 2-А класу

Подорож до Світлофора Моргайка

Усі ми користуємося вулицями та дорогами міст і сіл, у яких проживаємо. Проте не завжди пам'ятаємо, що, вийшовши за поріг домівки, стаємо учасниками дорожнього руху. Заради своєї безпеки ми повинні швидко орієнтуватися в складних ситуаціях і самостійно приймати рішення. Знайти й виконувати правила поведінки на дорогах обов'язково повинні й діти. Саме на цьому наголосила педагог-організатор Коломійченко Л.М., розпочинаючи годину безпеки “Подорож до Світлофора Моргайка”. Першокласники радо зустріли гостя та охоче взяли участь в обговоренні правил безпечної поведінки на вулицях та дорогах. Діти також розповідали вірші про безпеку руху та дорожні знаки, розгадували загадки, грали в ігри, давали відповіді на запитання вікторини. Наприкінці учні прослухали правила безпечної поведінки від самого Світлофора Моргайка та сфотографувалися з ним.

Людмила Величко,
класний керівник 1-Б класу

Поетичний рядок

Ведмежа

Ведмежа маленьке бігло,
Обдивлялось собі ліс,
Як на дерево залізло –
Укусило щось за ніс.

Щось над вухами дзижчало,
Слизьке лізло у траві,
Щось на дереві кричало,
Налякало щось в воді...

Вниз із дерева летіло,
В хащі з страху забрело.
Добре, мама не наспіла,
Мабуть, соромно було.

Ой, як хочеться все знати,
Бо цікавий рідний край!
Треба маму розпитати –
Спробуй сам усе пізнай.

Лоскотун-промінчик
Бавитись хотів
І від забаганки
Враз позолотів.

Гравсь промінчик сонця
В затінку беріз
З павучком в віконці,
Що кудись поліз.

Грався він на волі,
Із м'ячем в піску,
З косарем у полі,
З зайчиком в ліску.

Не спочив на рамі —
Пустував з струмком,
З усмішкою мами
Й татовим чолом.

**Валентина Герасименко,
шкільний бібліотекар,
переможець міського етапу Всеукраїнського
фестивалю дитячої поезії**

Забудько

Кіт Сивко згадав узимку,
Як морозом припекло:
- Ой, як гарно було влітку!
Де ж поділося тепло?

Зиму треба пережити,
Весну й осінь дощову
І обновку всю купити:
Шубку й шапку хутряну.

Треба валянки придбати
На заноси снігові,
По подвір'ю щоб гуляти
У морози зимові,
Коли лапками на сніг
Холодно ступати.
Аж задихався: кіт біг
У тепло. До хати.

Біла гуля в гусака
Виросла на лобі,
А твердюча, як броня,
Хоч на міць випробуй.

Ходить повагом гусак:
Так ступає владно,
Ніби й справді небеса
Підкорив недавно.

То ж собі ціну він знає,
Все ж гусак – завжди гусак.
Гулею він не лякає –
Родом-бо не з заб'як.

А за іншим поженеться
Й прошипить: «Які смішки!»
Неодмінно доведеться
Вже тікати навпрошки.

По калиновім місточку
Котик річку перейшов.
Хотів випрати сорочку –
Чобіток собі знайшов.

Глянув, взувся, подивився,
Хотів взяти, та... дарма,
Позіхнув він смачно, вмився:
- В мене ж другого нема.

Це цікаво

7 цікавих фактів про українську мову

1. Найдавніша згадка про українську мову датується 858 роком, а вперше українська мова було прирівняна до рівня літературної в кінці XVIII століття після виходу в 1798 році першого видання "Енеїди", автором якої є Іван Котляревський. Саме його вважають засновником нової української літературної мови.

2. Це одна з найпоширеніших мов у світі, яка займає 26-те місце за кількістю носіїв і є другою за поширеністю серед мов слов'янського походження після російської мови. На території України більше 32 мільйонів осіб спілкуються нею. Ще близько 4,2 млн українців проживають в Російській Федерації і також знають українську мову.

3. Цікаво, що вона входить до трійки найкрасивіших мов у світі. На мовних конкурсах в Італії та Франції її визнали другою за мелодійністю мовою світу.

4. Найбільш уживаною літерою в українському алфавіті є літера "п", тоді як найрідше вживаною є "ф". В українській мові слова, які починаються з цієї літери, у більшості випадків запозичені з інших мов.

5. Найдовше слово — назва одного з пестицидів "дихлордифенілтрихлорметилметан". У ній міститься тридцять літер.

6. Найдовша аббревіатура в українській мові - ЦНДІТЕДМП, яка розшифровується як Центральний науково-дослідний інститут інформації і техніко-економічних досліджень з матеріально-технічного постачання.

7. Найбільшу кількість синонімів має слово "бити". Згідно з "Коротким словником синонімів української мови" їх нараховується 45.

*Лариса Коломійченко,
педагог-організатор*

Дещо про динозаврів

З грецької "дино" — страшний, "завр" — ящір. Учені вважають, що динозаври з'явилися близько 180 мільйонів років тому. Не всі тварини були гігантами. Багато з них не перевищували й метра в довжину, а розміри деяких дійсно важко уявити. Динозаври були найбільшими наземними тваринами за всю історію Землі. Бронтозавр — громовий ящір — досі залишається найбільшою за розмірами твариною.

*Білоус Анжела,
учениця 4-А класу*

Калейдоскоп цікавинок

- ◆ Найвища у світі трава — бамбук. За добу він може вирости на 1 метр. Висота стебла — 30 см.
- ◆ Найсильніші тварини — комахи. Деякі з них можуть нести на своїй спині вантаж у 850 разів важчий за них.
- ◆ Їжаки не бояться змій. Отрута гадюк діє на їхній організм дуже слабо. Не впливають на їжаків і отрути: миш'як, сулема, опіум, навіть синильна кислота.
- ◆ Меч-риба має найбільшу швидкість серед риби — до 100 км/год. Завдовжки вона досягає 4 м, а важить близько 300 кг.
- ◆ На планеті налічується понад 8000 видів птахів.
- ◆ Найдовший дзьоб у пелікана — 51 см.
- ◆ На тілі людини росте 5 млн. волосин, а на голові - 100 тисяч.

*Скляр Ангеліна,
учениця 4-А класу*

Психологічний простір

Як легше запам'ятовувати вивчений матеріал

1. Запам'ятати легше те, що розумієш. Учть з перервами. Більше часу витрачайте на повторення. Це ефективніше за просте багаторазове читання. Якщо працюєте із двома матеріалами, починайте з більшого.

2. Найкраще запам'ятовується інформація, викладена на початку і в кінці тексту. Тому приділіть особливу увагу середині тексту.

3. Повторювати слід не механічно, а вдумливо, зосередившись на змісті. Після «завантаження» в мозок інформації, якщо її не повторити, втрачається 20-30 % у перші 10 годин. Щоб цього не трапилося, варто прочитати

текст, повторити його двічі, за 20 хвилин — тричі, за 8-10 годин — чотири рази, а за добу — 1 раз. Тільки після цього можна бути впевненим, що інформація міцно «оселилася» в голові.

4. Яким чином можна все запам'ятати? Що для вас є найближчим: текст, малюнок, логічна схема, звукове відтворення — вирішуйте самі. Спробуйте знайти щось цікаве у найнуднішому матеріалі, адже цікаве запам'ятовується набагато легше.

Олена Кравченко,
практичний психолог

Спорт, спорт, спорт!

Змагаються юні футболісти

Під час осінніх канікул у Конотопі пройшов традиційний регіональний турнір з футболу серед юнаків 2004 р. н. «Золота осінь — 2013». Участь у ньому взяли збірні ДЮСШ із шести міст Сумщини та Чернігівщини. За перемогу боролися й учні 4-Б класу Росс Антон та Ситий Станіслав. Поступившись господарям з рахунком 0:2, Прилуцька ДЮСШ (тренер Олександр Гавура), посіла друге місце.

31 жовтня на стадіоні «Супутник» відбувся регіональний турнір з футболу серед юнаків 2003 р.н., присвячений 69-річниці звільнення України від німецько-фашистських загарбників. У ньому за перемогу боровся Ситченко Сергій, учень 4-Б класу. У цікавій напруженій грі з рахунком 2:0 прилуцькі футболісти задоволилися сріблом.

Після канікул щасливі спортсмени 4-б класу із задоволенням ділилися враженнями зі своїми однокласниками.

Бажаємо їм подальших успіхів та перемог.

Валентина Діденко,
класний керівник 4-Б класу

Привіт, вундеркінде

Вікторина “Рідне слово”

1. Скільки частин мови мають кличний відмінок?
2. До якого роду відноситься іменник «базика»?
3. Утворіть кличну форму від іменника «князь».
4. Поясніть фразеологізм «набивати оскому».
5. У слові (іменнику), що означає пшеничний хліб, букву У замініть на І й дістанете слово, що означає назву лісового звірка.
6. Яка літера є найбільш уживаною в українському алфавіті?
7. Продовжити прислів'я: «Голова без розуму, що ...».

Відповіді на вікторину “Золоті шати осені”

1. Восени метелики ховаються під кору дерев.
2. Листопад відкриває пташині гнізда.
3. Запаси на зиму роблять сови та сойки.
4. На зиму мурахи закривають входи й виходи до мурашника.
5. Жаби ховаються на глибину під каміння та в мул.
6. Останні качки відлітають, коли замерзають річки.
7. Восени червоні листя осики, горобини, клена.

Вітаємо переможців вікторини!

Є.Босак, Т.Жованик, О.Кузнєцов
(учні 4-А класу)

Скільки б ти не жив, усе життя слід навчатися. Сенека